

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Полтавський юридичний інститут

Схвалено на засіданні вченої ради
Полтавського юридичного
інституту Національного
юридичного університету імені
Ярослава Мудрого
(протокол № 1 від 04.10.2017 року)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор Полтавського юридичного
інституту Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого

Гуторова Н.О.

“04” жовтня 2017 року

ПОЛОЖЕННЯ
про курсову роботу
студентів Полтавського юридичного інституту
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

1. Загальні положення

1.1. Положення про курсову роботу студентів Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (далі – Положення) передбачає порядок підготовки, виконання та захисту курсової роботи, а також порядок її оформлення.

1.2. Нормативною основою виконання курсових робіт в університеті є Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, інші нормативно-правові акти України у галузі освіти і науки, а також Статут Університету, Положенням про порядок підготовки, подання, обліку, захисту та зберігання курсових робіт, затверджені наказом ректора Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого від 14.02.2013 року № 70, інші накази ректора університету тощо.

1.3. Курсова робота студента є самостійною завершеною дослідницькою працею з актуальної проблеми юридичної науки та практики, спрямованою на закріплення отриманих студентом теоретичних і практичних знань, розвитку навичок наукового дослідження, самостійного творчого логічного мислення.

Курсова робота виконується відповідно до навчального плану та з урахуванням особливостей навчальної дисципліни, з якої виконується курсова робота.

1.4. Виконання курсової роботи передбачає досягнення таких цілей:

- опанування студентом методів та набуття умінь проведення наукового дослідження;
- допомога в формуванні творчого мислення студента, перевірка навичок збирання, аналізу та інтерпретації наукових та емпіричних джерел;

- одержання студентом навичок самостійного висвітлення у письмовій формі проблем практики та теорії правознавства, вміння формулювати висновки та пропозиції;

- удосконалення навичок публічних виступів і відстоювання власної думки;

- вивчення матеріалів судової та інших видів юридичної практики;

- проведення порівняльного аналізу положень національного законодавства та законодавства інших країн.

1.5. Курсова робота повинна відповідати загальним вимогам, до яких належать:

- актуальність теми дослідження для теорії та юридичної практики;

- практична значущість;

- наявність авторських висновків з предмета дослідження;

- досягнення мети та виконання у повному обсязі завдань дослідження;

- точність та конкретність викладу матеріалу;

- обґрунтованість висновків;

- непорушність принципу академічної доброчесності.

1.6. Виконання курсової роботи передбачає:

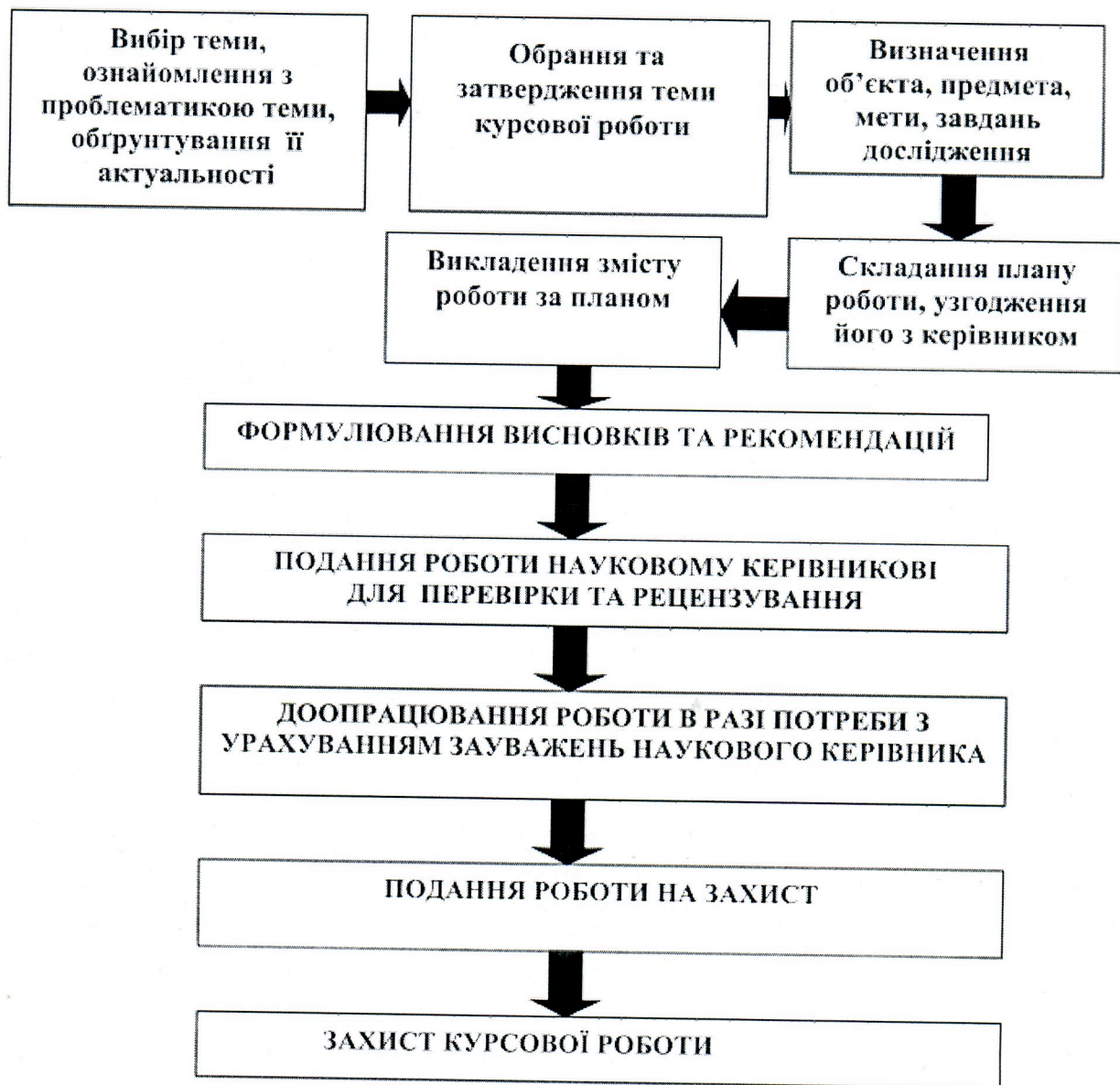
- обґрунтування актуальності теми, цілей та завдань дослідження, оцінку його новизни, зазначення методів та джерел дослідження;

- визначення теоретичних засад дослідження (основних категорій, понять, закономірностей розвитку суспільних відносин, що досліджуються, нормативно-правових актів);

- аналіз конкретних проблемних ситуацій з використанням емпіричних джерел (документів, договорів, розрахунків, статистичних даних, судових рішень тощо) та формулювання відповідних пропозицій і рекомендацій для удосконалення законодавства та практики правозастосування.

1.7. Процес виконання курсової роботи складається з таких послідовних етапів (див. рисунок).

Кожен етап виконання курсової роботи має узгоджуватись студентом із науковим керівником.

2. Порядок підготовки курсової роботи

2.1. Перед початком виконання курсової роботи студент має ознайомитись з даним Положенням та Методичними рекомендаціями щодо підготовки та оформлення курсової роботи студентами Полтавського юридичного інституту, що викладені в Додатку 2 до цього Положення.

2.2. Для виконання курсової роботи студент обирає одну із тем, затверджених кафедрою за відповідною навчальною дисципліною, ознайомлюється з рекомендованою літературою та нормативними актами.

За погодженням з науковим керівником студент може обрати будь-яку тему курсової роботи, не передбачену тематикою курсових робіт з певної дисципліни. При виборі теми дослідження варто уникати занадто довгих назв (більше дванадцяти слів) чи надто складних термінів. Тема курсової роботи не повинна починатись такими словами: проблема, дослідження, деякі шляхи, деякі питання, деякі проблеми, до питання тощо.

Перш, ніж визначитись з темою дослідження, студенту необхідно ознайомитись з наявною літературою, емпіричним матеріалом з обраної

тематики, визначитись зі ступенем її наукової розробки.

2.3. Після обрання теми роботи оформлюється картка виконання курсової роботи (Додаток 1 до цього Положення) у 2-х екземплярах, один екземпляр якої, після підписання картки науковим керівником, залишається у студента, а другий надається на кафедру на якій викладається відповідна навчальна дисципліна.

2.4. Після затвердження теми курсової роботи студенту необхідно скласти план курсової роботи, зміст якого має бути обов'язково погоджений із науковим керівником.

2.5. Керівництво роботою здійснюють призначені кафедрою наукові керівники.

Науковими керівниками щодо написання курсової роботи, наукової доповіді є викладачі, який проводять у групі виконавця курсової роботи практичні заняття з відповідної навчальної дисципліни, або інші викладачі, відповідно до розподілу навчального навантаження, затвердженого рішенням кафедри.

2.6. До обов'язків керівника курсової роботи належать:

- консультування студентів з питань вибору теми курсової роботи, розроблення її плану, добору літератури, написання та оформлення дослідження, підготовки роботи до захисту;
- оцінювання якості курсової роботи;
- інформування кафедри про хід виконання студентами курсових робіт і виявлені порушення порядку виконання роботи;
- участь в обговоренні на кафедрі питань щодо виконання студентами курсових робіт та результатів їх захисту.

2.7. Рекомендованою формою виконання курсової роботи є її виконання за допомогою загальноприйнятих технічних засобів з оформленням у друкованому вигляді.

2.8. Курсова робота має бути оформлена відповідно до Методичних рекомендацій щодо підготовки та оформлення курсової роботи студентами Полтавського юридичного інституту, що викладені в Додатку 2 до цього Положення.

Обсяг курсової роботи має становити 15-20 сторінок основного тексту без урахування вступу, списку використаних джерел і додатків.

2.9. У курсовій роботі обов'язково має міститися достатня реальна емпірична база (не менше 15 емпіричних джерел), зокрема: матеріали юридичної практики, рішення українських та іноземних судів, акти органів влади, підприємств, установ, організацій, договори, статистичні дані тощо.

3. Перевірка курсової роботи

3.1. З метою перевірки якості курсової роботи та її оцінки студентом надається один друкований екземпляр закінченої й належним чином оформленої курсової роботи в зброшурованому вигляді та ідентичний варіант роботи в електронному вигляді.

3.2. Електронний варіант роботи подається студентом шляхом

завантаження файлу, що містить текст роботи, у допустимому форматі (*.doc, *.docx або *.rtf) через електронну форму подачі курсових робіт, що розміщується на сайті Полтавського юридичного інституту за адресою: <http://pli.nlu.edu.ua/>.

Найменування файлу курсової роботи має містити прізвище особи, яка виконала курсову роботу, номер групи та вказівку на вид роботи (наприклад, *Іванов 31 Курсова робота.docx* або *Іванов 31 Курсова робота (повторно).docx*).

До курсової роботи, що подається на кафедру (навчальний відділ інституту), обов'язково додається роздрукований лист-повідомлення про успішне завантаження курсової роботи до системи, що автоматично надсилається студенту на вказану ним електронну адресу.

3.3. Курсова робота у друкованому вигляді подається на кафедру не пізніше, ніж за місяць до завершення відповідного навчального семестру. Студенти заочної форми навчання подають курсові роботи через навчально-методичний відділ інституту, відповідно до графіку екзаменаційних сесій, але не пізніш ніж за місяць до її початку.

3.4. Курсова робота вважається поданою студентом для перевірки з моменту її реєстрації у журналі обліку курсових робіт.

3.5. Зареєстрована курсова робота у друкованому вигляді протягом двох робочих днів передається на рецензування науковому керівникові або іншому викладачеві кафедри, визначеному завідувачем кафедри.

3.6. Рецензент протягом десяти днів надає на кожну курсову роботу письмову рецензію. Рецензія повинна відображати загальну характеристику роботи та містити вмотивований висновок про можливість чи неможливість допуску її до захисту.

В рецензії на курсову роботу зазначається:

- ступінь досягнення мети та виконання завдань дослідження;
- рівень самостійності у написанні роботи та обґрунтованості і актуальності висновків курсової роботи;
- повнота аналізу існуючих в літературі поглядів на дискусійні питання теми;
- достатність емпіричного матеріалу, проаналізованого у курсовій роботі, для можливості верифікації одержаних результатів та визначення обґрунтованості висновків курсової роботи;
- якість бібліографічного опису, наявність посилань на список літератури у тексті роботи;
- результати перевірки на академічну доброчесність;
- недоліки, виявлені в роботі, в т.ч. і ті, які можуть бути усунені під час захисту роботи.

3.7. Всі курсові роботи на етапі рецензування підлягають перевірці на академічну доброчесність.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як

результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

3.8. Автоматизована перевірка курсової роботи на академічний плагіат проводиться з використанням програмно-технічних засобів за допомогою однієї або декількох комп'ютерних програм, зокрема, які знаходяться у відкритому доступі у мережі Інтернет та визнані науковою спільнотою (Advego Plagiatus, Etxt Antiplagiat, Anti-Plagiarism тощо).

Різновидами академічного плагіату, зокрема, визнається:

- видання виконаної роботи іншого автора за свою без внесення в неї жодних змін та належного оформлення цитування;

- копіювання значної частини чужої роботи в свою як в оригіналі так і у перекладі без внесення в запозичене жодних змін та належного оформлення цитування;

- представлення суміші власних та запозичених аргументів без належного цитування;

- внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів в них тощо) та без належного оформлення цитування;

- компіляція – створення значного масиву тексту шляхом копіювання із різних джерел без внесення в нього правок, посилань на авторів та «маскування» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту;

- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту. Сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних оборотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці

(збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет).

3.9. Автоматизована перевірка курсової роботи на академічний плагіат здійснюється працівниками відділу технічних засобів навчання, інформації та розвитку телекомунікаційних мереж Полтавського юридичного інституту протягом п'яти днів з дати завантаження курсової роботи в електронному вигляді через електронну форму подачі курсових робіт Полтавського юридичного інституту.

Результати автоматизованої перевірки курсових робіт на академічний плагіат надаються на відповідну кафедру в електронному та роздрукованому вигляді.

Програмно-технічні засоби перевірки на академічний плагіат є допоміжним засобом перевірки робіт на предмет виявлення фактів та обсягу неправомірних запозичень у поданій роботі і не звільняють рецензента від обов'язку аналізу курсових робіт на предмет дотримання академічної доброчесності при їх виконанні.

3.10. Результати перевірки курсових робіт на академічну доброчесність враховуються при прийнятті рецензентом остаточного рішення щодо можливості допуску курсової роботи до захисту.

Встановлення під час перевірки фактів порушень академічної доброчесності є безумовною підставою для відмови у наданні рекомендації для захисту курсової роботи та відправлення її на доопрацювання, а у разі виявлення порушень у доопрацьованій роботі студента – для визначення нової теми курсової роботи.

3.11. При рецензуванні роботи студента рецензент оцінює зміст роботи в межах 50 балів за такими критеріями:

Кількість балів	Критерії оцінювання змісту курсової роботи
50	1. У роботі досягнуто мету та у повному обсязі виконані завдання дослідження. 2. Проаналізовані висловлені в навчальній та науковій літературі погляди щодо предмету дослідження; на основі їх порівняльної оцінки, висловлено особисте ставлення автора щодо кожного з них, а також дана особиста оцінка запропонованим у літературі пропозиціям стосовно шляхів вирішення таких проблемних питань, які стосуються теми, та (або) висловлені власні пропозиції. 3. У роботі використано та проаналізовано студентом достатній обсяг емпіричного матеріалу для можливості верифікації одержаних результатів та визначення обґрунтованості висновків курсової роботи;
45	1. У роботі досягнуто мету та виконані усі завдання дослідження, але із незначними змістовними зауваженнями. 2. Проаналізовані висловлені в навчальній та науковій

	літературі погляди щодо предмету дослідження; на основі їх порівняльної оцінки, висловлено особисте ставлення автора щодо кожного з них, а також дана особиста оцінка запропонованим у літературі пропозиціям стосовно шляхів вирішення таких проблемних питань, які стосуються теми, та (або) висловлені власні пропозиції. 3. У роботі використано та проаналізовано студентом достатній обсяг емпіричного матеріалу для можливості верифікації одержаних результатів та визначення обґрунтованості висновків курсової роботи.
40	1. У роботі досягнуто мету та виконана переважна більшість завдань дослідження, але при виконанні одного із них допущена суттєва помилка. 2. Проаналізовані основні літературні джерела, рекомендовані кафедрою при написанні роботи на відповідну тему. 3. У роботі використано та проаналізовано студентом достатній обсяг емпіричного матеріалу для можливості верифікації одержаних результатів та визначення обґрунтованості висновків курсової роботи.
35	1. У роботі не повною мірою досягнуто мету дослідження та/або більшість завдань дослідження виконані, але із декількома змістовними зауваженнями. 2. При написанні роботи використана незначна кількість монографічних та нормативних джерел із числа рекомендованих кафедрою. 3. У роботі використано та проаналізовано студентом не менше мінімально необхідного обсягу емпіричного матеріалу.
30	1. У роботі не повною мірою досягнуто мету дослідження та/або частина завдань дослідження не виконана. 2. При написанні роботи використана незначна кількість монографічних та нормативних джерел із числа рекомендованих кафедрою. 3. У роботі використано студентом не менше мінімально необхідного обсягу емпіричного матеріалу.
0	У роботі не досягнуто мету дослідження та/або більшість завдань дослідження не виконано або у роботі виявлено порушення академічної доброчесності або у роботі використано студентом менше мінімально необхідного обсягу емпіричного матеріалу (за умови його існування)

3.12. Курсова робота, оцінена в 0 балів до захисту не допускається і повертається студентові для доопрацювання.

У разі негативного висновку науковий керівник детально визначає підстави та причини, що обумовлюють недопуск курсової роботи до захисту.

Вона може бути повторно подана на рецензування після усунення недоліків, на які вказав рецензент.

3.13. Студент до початку екзаменаційної сесії повинен виправити вказані недоліки і подати роботу на перевірку, у т.ч. числі електронний варіант, вдруге (повторно) зареєструвавши її.

3.14. За результатами повторної перевірки науковий керівник оформлює відповідну рецензію (позитивну чи негативну) і виносить роботу на розгляд комісії із захисту курсових робіт.

У разі виявлення порушень академічної доброчесності у доопрацьованій курсовій роботі студента, дана курсова робота оцінюється в 0 балів, до захисту не допускається, а студент зобов'язується виконати курсову роботу за новою темою у строки, визначені розпорядженням директора інституту.

4. Захист курсової роботи

4.1. Захист курсової роботи проводиться відкрито перед комісією у складі двох викладачів кафедри.

Склад комісії визначається завідувачем кафедри.

Графік захисту курсових робіт для студентів денної форми навчання затверджується директором інституту за погодженням із завідувачами кафедр. Студенти заочної форми навчання захищають роботи відповідно до затвердженого розкладу екзаменаційної сесії.

4.2. Захист курсової роботи є публічним.

На захисті можуть бути присутні студенти, інші викладачі, а також запрошені представники юридичних організацій і установ, інші особи.

4.3. Захист курсової роботи передбачає виступ автора (до 15 хвилин, з використанням мультимедійних форм візуалізації доповіді), в якому розкривається основний зміст роботи, результати дослідження, науково-практичні пропозиції, а також відповіді автора на запитання щодо досліджуваної проблеми наукового керівника та присутніх на публічному захисті курсових робіт осіб.

4.4. Оцінювання курсової роботи студентів під час її захисту проводиться за критеріями:

Кількість балів	Критерії оцінювання знань і умінь студента
50	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу по темі курсової роботи, у тому числі орієнтація в основних наукових концепціях, що стосуються даної теми. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої методичними порадами. 3. Здатність до використання отриманих результатів у практичній роботі.

45	1. Повне знання матеріалу по темі курсової роботи. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою методичними порадами. 3. Здатність до розуміння значення отриманих результатів для практичної роботи.
40	1. Достатньо повне знання матеріалу по темі курсової роботи, відсутність у відповідях при захисті суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої методичними порадами. 3. Здатність в цілому до розуміння значення отриманих результатів для практичної роботи.
35	1. Знання основного матеріалу по темі курсової роботи. 2. Часткове засвоєння основної літератури, рекомендованої методичними порадами. 3. Помилки та певні неточності при відповіді на захисті за наявності знань для їх самостійного усунення або усунення за допомогою викладача.
30	1. Знання основного матеріалу по темі курсової роботи в обсязі, що уможливорює подальше його засвоєння. 2. Знайомство з основною літературою, рекомендованою методичними порадами. 3. Допущені помилки при відповіді на захисті, однак при цьому проявлені знання, які дозволяють усунути найсуттєвіші помилки за допомогою викладача.
0-25	1. Незнання основних підходів до аналізу предмета дослідження. 2. Відсутність знань по значній частині основного матеріалу із теми курсової роботи; 3. Наявність суттєвих помилок при відповіді на захисті. 4. Неможливість в достатньому обсязі відтворити на захисті положення курсової роботи без додаткової підготовки.

4.5. У випадку, коли захист магістерської роботи студента оцінено комісією у діапазоні від 0 до 25 балів, він отримує незадовільну оцінку за результатами захисту (0 балів).

4.6. Підсумкова оцінка по написанню та захисту курсової роботи складається із суми балів, виставлених рецензентом при оцінюванні змісту курсової роботи, та отриманих за результатами захисту роботи.

Підсумкова оцінка у балах переводиться у чотирибальну шкалу та оцінку за шкалою ECTS відповідно до наведеної таблиці.

Кількість балів за курсову роботу за шкалою ECTS	Відповідні рівні чотирибальної (державної) шкали успішності	Шкала ECTS
90-100	відмінно	A
80-89	добре	B
75-79		C
70-74	задовільно	D
60-69		E
35-59	незадовільно	FX
0-34		F

4.7. Оцінка вноситься до заліково-екзаменаційної відомості, індивідуального навчального плану (залікової книжки) студента, а також проставляється на титульному аркуші роботи та рецензії на неї.

4.8. У випадку, коли за результатами захисту курсової роботи її оцінено на «незадовільно», студенту надається двотижневий строк для додаткової підготовки та можливість повторного захисту.

4.9. Захист курсової роботи після виправлення недоліків, додаткової підготовки до захисту або за новою темою здійснюється в період ліквідації академічної заборгованості, у визначені терміни, перед комісією за участю завідувача кафедри, після чого:

- у разі одержання студентом позитивної оцінки він допускається до складання екзамену з дисципліни відповідно до розкладу екзаменів у період ліквідації академічної заборгованості у визначені терміни;

- у разі одержання незадовільної оцінки студент може бути відрахований з університету як такий, що не виконав вимог навчального плану.

4.10. Студент, який без поважної причини вчасно не подав (не зареєстрував) курсову роботу та/або не з'явився на захист у встановлений термін, не допускається до складання екзамену з відповідної навчальної дисципліни. При цьому у заліково-екзаменаційній відомості робиться запис - «не з'явився» і студент визнається таким, що має академічну заборгованість з відповідної навчальної дисципліни.

5. Зберігання і знищення курсових робіт

5.1. Захищена курсова робота разом з рецензією на неї у день захисту здається на кафедру.

5.2. Захищені курсові роботи підлягають зберіганню протягом одного календарного року. Роботи студентів денної форми навчання зберігаються за описом на кафедрі, студентів заочної форми навчання – у навчально-методичному відділі Полтавського юридичного інституту.

Директор інституту визначає відповідальну особу за зберігання

курсівих робіт на кожній кафедрі та у навчальному відділі.

5.3. По закінченню одного календарного року з дня захисту курсівих робіт, вони підлягають списанню і знищенню, про що складається відповідний акт комісією.

КАРТКА
виконання курсової роботи

студентом/студенткою ____ групи ____ курсу денної форми навчання
Полтавського юридичного інституту НЮУ імені Ярослава Мудрого

(прізвище, ім'я та по батькові студента)

з

(назва навчальної дисципліни)

Тема роботи «_____

_____»

Мета дослідження: «_____

_____»

Завдання дослідження:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

Науковий керівник _____

(посада, вчене звання, прізвище, ініціали)

(підпис наукового керівника)

Календар фактичного виконання студентом курсової роботи:

№ з/п	Найменування етапу виконання курсової роботи	Дата виконання етапу курсової роботи	Примітки	Підпис студента (за необхідності)

Висновок наукового керівника по результатам роботи студента у ході написання курсової роботи: